

Mandat for en teknisk arbeidsgruppe – jordbruk og klima, 2.10.18

Gjensidig avtale om reduksjon av klimagassutslipp i jordbruket

I møte med jordbruksorganisasjonene den 30. november 2016 inviterte statsministeren jordbruksorganisasjonene til å inngå en frivillig avtale om utslippsreduksjoner. Også i Meld. St. 41 - Klimastrategi for 2030 ble utvalgene varslet: «*For jordbrukssektoren og fiskerinæringen inviteres det til partssammensatte utvalg som blant annet skal vurdere muligheten for reduserte klimagassutslipp fram mot 2030.*»

Regjeringen har gitt jordbruket følgende rammer for en avtale:

- Utgangspunktet for forhandlingene er at klimagassutslippene skal reduseres med 5 mill. tonn CO₂-ekvivalenter til sammen i perioden 2021 – 2030 i forhold til et omforent beregningsgrunnlag. Avtalen skal ta høyde for ny kunnskap som kommer fram underveis.
- Jordbrukets bidrag til kutt i andre sektorer som transport, bygg og arealsektoren (unntatt skog) skal inngå i reduksjonsmålet. Jordbruket skal ha stor fleksibilitet knyttet til hvilke tiltak som gjennomføres.
- Det skal vurderes om CO₂-avgift på utslipp av klimagasser fra jordbruket kan være et virkemiddel for å redusere sektorens samlede utslipp. Kompenserende tiltak for sektoren skal i så fall også vurderes.
- Begge parter (staten og jordbruket) skal gjennom sine virkemidler legge til rette for at utslippene i jordbruket reduseres.
- Avtalen må være på plass senest innen utgangen av første kvartal 2019.

Teknisk arbeidsgruppe

Jordbrukets organisasjoner og regjeringen er enige om å nedsette en hurtigarbeidende arbeidsgruppe. Grappa skal utforme grunnlaget for et "skyggeregnskap" (for utslippsreduksjoner i transport, bygg og LULUCF (unntatt skog)) og oversikt over mulige tiltak i jordbrukssektoren med utslippsreduksjoner som kan bidra til å oppnå reduksjonsforpliktelsen. Med skyggeregnskap menes et regnskap for jordbrukets samlede bidrag til klimagassreduksjoner, utover det som inngår i det offisielle utslippsregnskapet for jordbrukssektoren. Skyggeregnskapet vil danne grunnlaget for den gjensidige avtalen om utslippsreduksjoner.

Sammensetning

Det foreslås at jordbruksnæringen representeres i arbeidsgruppen med to medlemmer fra hver av jordbrukets to organisasjoner. I tillegg oppnevner jordbruket en felles representant med fagekspertise innenfor klimaregnskap. Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet deltar hver med én representant. Gruppen skal levere på et faglig og teknisk nivå. Det foreslås derfor også at staten representeres ved fagekspertise fra Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet. Finansdepartementet og SSB inviteres til å delta i grappa med én representant hver. Landbruks- og matdepartementet leder grappas arbeid. Arbeidsgruppa står fritt til å trekke inn annen ekspertise ved behov.

Tid

Arbeidsgruppa skal levere sin rapport til Landbruks- og matministeren, Klima- og miljøministeren og jordbruksorganisasjonene innen den 15. november 2018.

Oppgaver

1. Skyggeregnskap

- Med utgangspunkt i Norges utslippsregnskap skal det utarbeides et skyggeregnskap for utslippskutt som jordbruket gjennomfører i sektorene jordbruk, transport, bygg og arealsektoren (tiltak i skog omfattes ikke). I skyggeregnskapet skal utslippsregnskapet omfordes fra "utslippssektorer" til "tiltakssektorer", hvor referansebanen spesifiseres.
- Som utgangspunkt skal endringer i både utslipp og opptak av klimagasser i arealsektoren utenom skog telle med.
- Dataene må ha god kvalitet og kunne etterprøves.

2. Beregningsgrunnlag

- Grunnlaget for Regjeringens måltall på 5 millioner tonn CO₂ ekvivalenter utredes
- Som et beregningsgrunnlag skal aktuelle tiltak i jordbruket spesifiseres. Det skal regnes på utslippsreducerende effekt av alle tiltak for 2021 – 2030 mot referansebanen.
- I utgangspunktet skal utslippsregnskapet legges til grunn slik at man unngår store administrative kostnader ved innhenting av data. Det kan imidlertid også være aktuelt å kartlegge andre tiltak som per i dag ikke fanges opp i Norges klimagassregnskap, slik at disse kan inngå i det videre arbeidet med utvikling av metode (ref. TBU-J)
- Samfunnsøkonomiske kostnader skal presenteres der disse allerede foreligger. Forslag til hvilken part (staten eller jordbruket) som er ansvarlig for de ulike virkemiddel, tiltak og utslippsreduksjoner spesifiseres.

Øvrig bakgrunn

Stortinget fattet den 5. desember 2016 følgende vedtak: «*Stortinget ber regjeringen om å innføre lik CO₂-avgift i ikke-kvotepliktig sektor i 2018, med foreløpig unntak for landbruket og fiskerinæringen. For landbruket og fiskerinæringen skal det nedsettes partssammensatte utvalg som får i oppdrag å vurdere muligheten for å innføre gradvis økt CO₂ avgift for disse sektorene og foreslå andre klimatiltak, under forutsetning av at distriktpolitiske, landbrukspolitiske og fiskeripolitiske målsettinger ivaretas. Arbeidet presenteres i forbindelse med statsbudsjettet for 2018.*»

I regjeringens politiske plattform (Jeløya-plattformen) sier Regjeringen at den vil «*Ha sektorvise ambisjoner for kutt i klimagassutslippene i ikke-kvotepliktig sektor*» og at den vil «*Innføre flat CO₂-avgift for alle sektorer på 500 kroner og trappe denne gradvis opp i perioden. (...) Provenyet brukes til å redusere andre skatter og avgifter for berørte grupper for å lette omstillingen. Dette skal også omfatte landbruk og fiskeri, men ses i sammenheng med kompensierende tiltak i samråd med næringene.*»

Jordbruket er nest største utslippskilde i ikke-kvotepliktig sektor (etter transport). Statistisk sentralbyrås utslippsregnskap viser at utslippene av klimagasser fra jordbruk var på ca. 4,5

mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2017 (foreløpige tall). Enkelte jordbruksrelaterte utslipp føres i andre sektorer og kommer i tillegg: traktorer/maskiner (transport), oppvarming av drivhus mv. (bygg), samt CO₂-utslippene fra dyrking av myr (skog- og arealbruk, LULUCF).

Avgifter på utslipp av klimagasser og omsettbare kvoter er hovedvirkemidlene i norsk klimapolitikk. Følgende påvirkninger fra jordbruket er ilagt CO₂-avgift med den generelle satsen på 458 kr pr tonn CO₂-ekvivalent:

- Bruk av fossilt drivstoff i maskinpark (traktorer og lignende)
- Fossil oppvarming av bygg

Følgende fritak for CO₂-avgift gjelder for jordbruket:

- Fritak for avgift for naturgass og LPG til veksthusnæringen
- Utslipp fra bruk av mineralgjødsel er ikke avgiftsbelagt

Klimagassutslippene fra biologiske prosesser er ikke avgiftsbelagt.